

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВАЛЕОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ТРИАДІ «ШКОЛА- СІМ'Я- ДИТИНА»

М. І. Карпенко – к.п.н., доцент кафедри фізичної реабілітації та здоров'я людини ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Валеологічне виховання - процес формування ціннісно-орієнтованих установок на здоров'я і здоровий спосіб життя, побудованих як невід'ємна частина життєвих цінностей і загальнокультурного світогляду. В процесі валеологічної освіти у людини формується емоційне і в той же час усвідомлене відношення до здоров'я, побудоване на позитивних інтересах і потребах прагнення до удосконалення власного здоров'я і до дбайливого відношення до здоров'я навколишніх людей, до розвитку свого духовного світу, до усвідомленого сприйняття і відношення до соціуму [1].

Завданнями валеологічного виховання є:

1. Виховання у дітей стійкої мотивації на здоров'я і здоровий спосіб життя на основі освоєння ними знань про пріоритет здоров'я і механізми життєдіяльності організму людини.
2. Навчання дітей засобам і методам оцінки свого фізичного стану і використання функціональних можливостей організму і природних засобів оздоровлення для підтримання свого здоров'я.
3. Валеологічна оцінка і динамічний контроль рівня соматичного здоров'я учнів і організація роботи по їх оздоровленню через систему занять фізичними вправами, психокорекцію, психолого-педагогічні консультації тощо.
4. Валеологічна оцінка організації і змісту освітнього процесу в освітній школі і його відповідна корекція.
5. Робота з батьками з метою створення сприятливих умов для здоров'я учнів в сім'ї.
6. Робота з педагогічним складом освітнього закладу в двох напрямках: створення колективу однодумців-педагогів для здійснення усебічного валеологічного навчання і виховання учнів; валеологічна освіта педагогів, які самі є однією з найнебезпечніших професійних груп ризику.

Одним із головних принципів валеологічного виховання у школі є правильна організація моніторингу здоров'я учнів. Здоров'язберігаюча робота повинна розпочинатися з діагностики здоров'я майбутніх школярів, рівня їхнього емоційного та когнітивного розвитку, сформованості елементарних умінь здорового способу життя, з'ясування наявності інтересу до власного здоров'я тощо. Про стан здоров'я дітей, які вступили до школи, після їх ретельного медогляду педраді повинен доповідати лікар. На основі цього вчителями й батьками розробляється комплекс оздоровлення для кожної дитини [2].

Обов'язковою умовою формування знань про здоровий спосіб життя дитини є активне включення батьків школярів у здоров'язберігаючу діяльність.

Батьки повинні правильно, враховуючи сучасні науково-педагогічні засади, організовувати збереження здоров'я дітей. Сімейне виховання повинно здійснюватися у тісній взаємодії і співпраці зі школою, будуватися на взаємній довірі та взаємодопомозі, терпінні й толерантності, на єдиних педагогічних вимогах до дітей [3].

Зроблено наступні висновки: по-перше, система валеологічного виховання змістовно й процесуально повинна бути орієнтована на формування таких структурних компонентів культури здоров'я школярів, як ідейно-теоретичний, потребнісно-мотиваційний, емоційно-вольовий і операційно-практичний блоки; по-друге, робота із здоров'язбереження учнів є системним та систематичним явищем, яке потребує спільної уваги з боку школи й сім'ї підлітків; по-третє, концепція валеологічного виховання учнів має втілюватись у життя під час різноманітних форм урочної, позаурочної, позакласної, позашкільної роботи, у процесі самостійної, пошукової, трудової діяльності; по-четверте, широкий спектр технологічного інструментарію обирається відповідно до вікових та індивідуальних особливостей розвитку учнів.

Список використаної літератури:

1. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_zdor_ta_korr_os/Zagalna_teorija_zdorovia_i_zdorviazberegennja.pdf
2. Карпенко М. І. Проблема формування культури здоров'я школярів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2013. 226 с.
3. Педагогика. Формы и методы сотрудничества школы и семьи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://studme.org/46509/pedagogika/formy_vzaimodeystviya_shkoly_semey.